

Preek in de viering op 5 en 6 januari 2019 in DDS
Openbaring des Heren - Drie Koningen
(Jes 60,1-6; Ef 3,2-3a+5-6; Mt 3,1-12)

We horen vandaag het verhaal van de Drie Koningen. Het is eigenlijk een wat vreemd verhaal: drie mensen die in de stand van de sterren lezen dat er iets bijzonders aan de hand moet zijn. En toch eigenlijk ook weer niet zo vreemd, want sterren spelen een belangrijke rol in een mensenleven. Ook in dat van ons.

Velen van ons dragen hun sterrenbeeld rond hun hals of arm. In tijdschriften, kranten en op internet staat onze horoscoop. Daarin staat wat voor ons in de komende dagen in de sterren geschreven staat: we worden verliefd, we verdienen wat geld, het wordt een week bij uitstek voor het leggen van nieuwe contacten en ga zo maar verder.

Het verhaal in de Bijbel vandaag gaat over drie mensen, geleid door een ster, op weg naar het Kerstkind. Soms wordt het verhaal anders verteld. Dat de wijzen niet met zijn drieën zijn maar met zijn vieren. De vierde koning komt te laat, onderweg heeft hij het te druk gehad met het helpen van mensen die hem keihard nodig hadden.

Een wel heel oud verhaal vertelt zelfs dat de vierde koning nooit bij Jezus is aangekomen omdat hij nog steeds rondloopt, als een mens aan de onderkant, een paria, een verschoppeling.

Driekoningen: het is een bijzonder verhaal: de hoofdpersonen mooi uitgedost, met kronen en kamelen, met kostbare cadeautjes van goud, wierook en mirre. Een mooi verhaal, een mooi feest!

Maar officieel vieren we vandaag: Openbaring van de Heer. Wat betekent het eigenlijk? Voor de Romeinen van 2000 jaar geleden was dat woord gesneden koek. Zelfs een kind wist wat er mee bedoeld werd. Dat woord 'openbaring' werd gebruikt als de grote keizer zich liet zien aan het volk. Daar stond hij dan: de met luister gekroonde keizer. Een mooie kroon op het hoofd, de meest kostbare ringen aan de vingers, prachtige kleding aan!

Dat de eerste christenen dit woord durven gebruiken om de menswording van Jezus uit te leggen, laat zien dat ze een sterk geloof en van heel veel moed hebben. Zo zeggen de eerste christenen eigenlijk: de openbaring van de keizer is maar schijn, de openbaring van Jezus is werkelijkheid. In het kleine kerstkind heeft God zich laten zien. Niet alleen aan een klein groepje ingewijden, niet aan slechts drie, maar aan héél velen.

Het sprookjesachtige verhaal krijgt hiermee een diepe betekenis. Mensen met een in onze ogen gebrekkige wetenschap laten alles achter. Ze brengen de onmogelijke moed op om zich in het volstrekt onbekende te storten. Ze ploeteren op hun kamelen door een eindeloze woestijn, beeld van alle verschrikkingen die een mens in het leven moet meemaken. Ze trekken over de bergen van Juda: beeld van alle moeilijkheden waar je als een berg tegen op ziet.

Pas aan de andere kant van de heuvels bevindt zich het groene gras en staat er een kribbe met daarin een wonderlijk kind. 'Vredevorst' wordt hij genoemd.

Tegenover de moed van die drie koningen, voelen wij ons maar klein! Gemakkelijk kiezen wij voor eigen veiligheid en rust. Wij schuwen de woestijn, lopen om bergen heen, zijn bang voor het onbekende; we durven Gods bevrijdende ster niet achterna te lopen.

En het ís natuurlijk zo: tegen koning Herodes beginnen we niets. Geweld is er altijd geweest en zal er altijd blijven. Kindermoord is verschrikkelijk. Wat kun wij daar als eenling aan doen?

En toch gaat het Driekoningen-evangelie daar dwars tegen in. Het evangelie zegt ons dat in Jezus naam, Herodes in deze wereld níet het laatste woord heeft. Nooit zal oorlog, verdrukking, huisarrest, marteling, rassenscheiding het laatste woord zijn.

Als de sterren ons góed gestemd zijn, ja dán is gemakkelijk om de Herodessen te weerstaan. Maar in de evangelieverhalen gaat het telkens weer om het recht van kleine en weerloze mensen getroffen door noodlot. Het is zaak om hun stem te blijven horen. Geen eenvoudige weg, want het is de weg die langs ravijnen en door onherbergzame woestijnen loopt. Soms moeten telkens weer de bergen van misverstand worden afgebroken. Om zo als het ware dicht bij het Kind in de Kribbe te komen.

Wat geeft ons het geloof dat bergen verzet, waar halen wij de moed vandaan om de ongewisheid van de dorre woestijn binnen te gaan; en steeds maar weer op weg zijn te naar dat Kind? Want wij zijn niet met zijn drieën. En we zijn geen koningen. We dragen geen kroon. Hebben geen kostbare geschenken bij ons!

Of toch juist wél!? Want wij hebben het meest kostbare geschenk dat een mens zich in kan denken! Een sterk geloof, en grote moed om de despoten van onze tijd, de Herodessen in onze wereld, te weerstaan als dat nodig is.

We dragen geen zíchtbare kroon op ons hoofd. Maar door onze doop dragen we een ónzichtbaar merkteken, een teken dat ons maakt tot kind van God de Vader, en tot één heilig volk.

We zijn een volk niet van dríe maar van ontélbare koningen. Op weg om het Kerst kind te vinden in het leven van alledag. Het Kind in wie God zich als méns openbaart! Op weg naar daar waar we vrede vinden op aarde voor alle mensen die Hij lief heeft. Amen.

Diaken Han Hartog, januari 2019